

СТАНОВИЩЕ

от

**д-р Албена Александрова Овчарова- доцент
в Пловдивски университет “Паисий Хилендарски”**

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен 'доктор'

в област на висше образование 1. Педагогически науки

професионално направление 1.2. Педагогика

докторска програма Теория на възпитанието и дидактика (Социална педагогика)

Автор: Мария Маркова Величкова

Тема: “ Социално – педагогическа работа деца роми”

Научен ръководител: доц. д-р Албена Александрова Овчарова - Пловдивски университет „Паисий Хилендарски”

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Със заповед № Р 33 – 754 от 13.02.2020 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определена за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема: „Социално – педагогическа работа деца роми“ за придобиване на образователната степен ‘доктор’ на ПУ в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика, докторска програма Теория на възпитанието и дидактика (Социална педагогика) .

Автор на дисертационния труд е Мария Маркова Величкова – редовен докторант към катедра “Педагогика и управление на образованието” на Педагогически факултет, отчислена с право на защита.

Представеният комплект материали на електронен и хартиен носител е в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за приложението му. Той включва всички необходими документи. Докторантът е приложил пет публикации по темата на дисертацията.

2. Актуалност на тематиката

Представената разработка е с висока степен на актуалност, тъй като „включването” на ромите в активния социален живот продължава да е нерешен проблем, а подкрепата на деца, възрастни и семейства от ромската общност, е един от начините за неговото преодоляване. Въпреки многобройните теоретични и емпирични изследвания по тази тема, на практика резултатите не са достатъчно задоволителни. Социално-педагогическата работа с тази общност (и в частност с децата-роми) може да се очаква, че ще даде приемливи решения. Броят на публикациите с практико-приложен характер в тази проблематика все още не е достатъчен.

3. Познаване на проблема

Докторантът демонстрира в текста много добро познаване на базисна и специфична информация по темата, подкрепено и от значителен наличен професионален опит. Доказателство в тази насока са и анализиранияте 177 литературни източници. Те са коректно използвани в осъществения теоретичен анализ, като са включени и компетентен коментар, и споделена лична позиция от докторанта.

4. Методика на изследването

Методиката на изследване е адекватна на формулираната изследователска цел и кореспондира пряко с поставените задачи и хипотези на емпиричното изследване. Използваните методи - теоретичен анализ и синтез, анализ на документи, сравнение, систематизиране и обобщение, статистически методи за обработка на резултатите и др., дават възможност за очертаване както на теоретичната основа на проблема, така и за разностранна емпирична обосновка и разкриване на същностните характеристики на социално – педагогическата работа с деца от ромски произход. Всичко това е предпоставка за формулирането на редица изводи и препоръки с висока степен на приложимост.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Дисертационният труд е в обем от 232 страници, от които 188 страници основен текст. Библиографията е от 177 източника, в това число 149 на кирилица, 17 на латиница и 11 интернет ресурса). Налични са 11 приложения.

Структурата на дисертацията е две основни части – теоретична и емпирична, логично представени в следната последователност: увод, пет глави, изводи и препоръки, заключение, приноси на дисертационния труд и приложения.

Теоретичната част представя изследвания проблем многоаспектно и от позициите на различни науки - социална педагогика и социално-педагогическата работа, обща педагогика, психология, социология. Въз основа на всичко това са направени изводи, които основно са свързани с очертаване на интегративното място на социално-педагогическата работа и с актуалните разбиращения за нея.

Емпиричната част е прецизно осъществена, с подходяща статистическа обработка на резултатите. Тези достатъчни по обхват и многостранни в същността си емпирични данни дават възможност за формулирането на изводи и конкретни препоръки за практиката и създаването на технологичен модел за групов социално-педагогическа работа с деца-роми във възрастта 3-7 години, насочен към повишаване на готовността на децата-роми за училищно образование.

В края на разработката са формулирани изводи, които имат теоретичен и практически аспект. Научните приноси изведени от докторанта са адекватни на реалните постижения на дисертационния труд и също са с теоретична и практическа значимост.

По - обобщено и допълващо те могат да се сведат до следното:

- изследователската тема е изключително актуална и перспективна както в теоретичен, така и в емпиричен аспект и не е достатъчно детайлно разработена в докторантски изследвания от направление 1.2. Педагогика;
- аналитичният подход и използваните език и средства съдействат във висока степен за постигане на целите на дисертацията;
- присъства елемент на новост, изразяващ се в личния принос на докторанта за решаването на проблемите в обособената тема, особено в апробирания и предложения усъвършенставан модел на социално-педагогическа работа с деца-роми във възрастта 3-7 години;
- обработката и анализът на данните са осъществени с желание за коректност и обективност;
- изводите и препоръките са добре формулирани и предполагат възможности за използване и в други научни изследвания;

Всичко посочено по – горе ми дава основание да изтъкна, че изследването има приноси, които могат да намерят конкретизирана изява в съвременната теория и практика на социално – педагогическата работа в ромската общност .

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Представените публикации по темата на дисертационния труд са пет и отговарят на изискванията за съответната научна степен. Приемам, че текстът, получените резултати и очертаните приноси в дисертационния труд на докторант Мария Величкова са изцяло нейно лично дело.

7. Автореферат

Авторефератът отговаря на приетите изисквания за кратко изложение на съдържанието на дисертацията, резултатите от нея, публикациите и приносните моменти.

8. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Предлагам емпиричната част от дисертационния текст да се оформи и издаде като самостоятелно книжно тяло, за да получи по – широко разпространение сред занимаващите се с тази проблематиката.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни и научно-приложни резултати, които представляват принос в науката и отговаря на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Дисертационният труд показва, че докторант Мария Маркова Величкова притежава теоретични знания и професионални умения по научна специалност Теория на възпитанието и дидактика (Социална педагогика) като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Предвид гореизложеното, убедено давам своята положителна оценка за проведеното изследване и предлагам на научното жури да присъди научната степен “доктор ” на Мария Маркова Величкова в област на висше образование: 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика, докторска програма Теория на възпитанието и дидактика (Социална педагогика).

9.03. 2020 г.

Изготвил становището:

доц.д-р Албена Александрова